

**ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
ΙΣΤΟΡΙΑΣ Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ**

Διάρκεια εξέτασης: Δύο (2) ώρες

ΟΛΕΣ ΟΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΕΙΝΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΕΣ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ (30 Μονάδες)

Να απαντήσετε και στις τρεις (3) ερωτήσεις. Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με δέκα (10) μονάδες.

A1. Κάθε στοιχείο της στήλης Α αντιστοιχεί με ένα (1) στοιχείο της στήλης Β. Να γράψετε στα φύλλα εξέτασής σας τους αριθμούς της στήλης Α και δίπλα από τον καθένα το γράμμα της στήλης Β που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

Προσοχή: Στη στήλη Β περισεύουν δύο (2) στοιχεία.

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
1. Ευαγόρας Α΄	α. Ρωμαίος αυτοκράτορας
2. Ισοκράτης	β. Επικός ποιητής της αρχαϊκής εποχής
3. Πτολεμαίος	γ. Αθηναίος ρήτορας της κλασικής εποχής
4. Ζήνων	δ. Μακεδόνας στρατηγός
5. Οκταβιανός Αύγουστος	ε. Φιλόσοφος της ελληνιστικής εποχής
	στ. Βασιλιάς της Σαλαμίνας
	ζ. Σπαρτιάτης στρατηγός

(5 x 2 μον. = 10 μονάδες)

A2. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή λάθος, γράφοντας στα φύλλα εξέτασής σας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος», δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

- α. Η Απέλλα ήταν λαϊκή συνέλευση των αθηναίων πολιτών.
- β. Η Έγκωμη και το Κίτιον υπήρξαν μεγάλα κέντρα κατεργασίας και εξαγωγής χαλκού.
- γ. Με τους περσικούς πολέμους οι Πέρσες απέτυχαν να επεκταθούν στην Ευρώπη.
- δ. Στην αρχαία Αθήνα ο παιδοτρίβης δίδασκε στα παιδιά μουσική.
- ε. Η Χοιροκοιτία είναι οικισμός που δημιουργήθηκε κατά την Εποχή του Χαλκού.

- στ. Η πόλη του Κουρίου γνώρισε μεγάλη ανάπτυξη κατά την Ρωμαϊκή Εποχή.
- ζ. Κατά τον Α΄ Αποικισμό υπήρξε μετακίνηση ελληνικών πληθυσμών προς τη Δύση.
- η. Ο Αντίγονος διεκδίκησε την Κύπρο κατά την Ελληνιστική Εποχή.
- θ. Σκοπός της συμμαχίας της Δήλου ήταν η επίθεση κατά των Σπαρτιατών.
- ι. Οι Σουμέριοι εφηύραν τον τροχό.

(10 x 1 μον. = 10 μονάδες)

A3. Να ταξινομήσετε τις πιο κάτω ιστορικές περιόδους κατά αύξουσα χρονολογικά σειρά, ξεκινώντας από την προγενέστερη και αριθμώντας τις από το 1 μέχρι το 5.

- α. Ελληνιστική εποχή
- β. Αρχαϊκή εποχή
- γ. Κλασική εποχή
- δ. Γεωμετρική εποχή
- ε. Ρωμαϊκή εποχή

(5 x 2 μον. = 10 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ (35 Μονάδες)

Να απαντήσετε και στις τρεις (3) ερωτήσεις.

B1. Να γράψετε σύντομα κατατοπιστικά σημειώματα για τα πιο κάτω, με βάση τα ζητούμενα των παρενθέσεων:

α. Β΄ Ελληνικός Αποικισμός

(ένα [1] αίτιο, δύο [2] περιοχές αποικιακής εξάπλωσης)

(5 μονάδες)

β. Επανάσταση του Ονήσιλου

(αντίπαλες δυνάμεις, δύο [2] συνέπειες)

(5 μονάδες)

γ. Συμπολιτείες

(ορισμός, στόχος)

(5 μονάδες)

B2. Να αναφέρετε τρεις (3) συνέπειες του Πελοποννησιακού πολέμου (432-405 π.Χ.) και να κατονομάσετε αυτήν που κατά τη γνώμη σας είναι η σημαντικότερη, αιτιολογώντας την απάντησή σας.

(10 μονάδες)

B3. Να αναφέρετε α) τρία (3) χαρακτηριστικά της μινωικής θρησκείας (θεότητες, τελετές, σύμβολα) και β) μία (1) ομοιότητά της με τη θρησκεία στην Κύπρο κατά την ίδια περίοδο.

(10 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ (35 Μονάδες)

Να απαντήσετε και στις τρεις (3) ερωτήσεις.

Γ1.

I. Αν πάθατε συμφορές λόγω της ανανδρίας σας, μην αποδίδετε μερίδιο στους θεούς. Γιατί σεις οι ίδιοι τους δυναμώσατε (τους τυράννους) αφού τους δώσατε λόγους, και γι' αυτό έχετε περιπέσει σε ταπεινωτική δουλεία. Κι ενώ ο καθένας από σας ξεχωριστά βαδίζει στα ίχνη της αλεπούς, όλοι μαζί έχετε μυαλό νωθρό. Γιατί δίνετε προσοχή στη ρητορεία και στα λόγια πονηρού άνδρα, αλλά στα έργα δεν βλέπετε να γίνεται και κάτι.

Σόλων, 8 D.

II. Τα πολιτεύματα είναι η βασιλεία και η αριστοκρατία και τρίτο εκείνο που βασίζεται στην αποτίμηση της περιουσίας των πολιτών, το οποίο φαίνεται ορθά να το ονομάζουν τιμοκρατικό, αλλά οι περισσότεροι συνήθιζαν να το ονομάζουν πολιτεία. Από τα πολιτεύματα το άριστο είναι η βασιλεία και το χειρότερο η τιμοκρατία. Παρεκτροπή από τη βασιλεία είναι η τυραννίδα. Και τα δύο βέβαια είναι μοναρχικά πολιτεύματα, διαφέρουν όμως πολύ μεταξύ τους. Διότι ο τύραννος αποβλέπει στο προσωπικό του συμφέρον, ο βασιλιάς όμως στο συμφέρον των υπηκόων του. [...] Από την αριστοκρατία προέρχεται η ολιγαρχία εξαιτίας της κακίας των αρχόντων, οι οποίοι μοιράζουν τα αξιώματα της πόλης μεταξύ τους χωρίς να το αξίζουν και κρατούν όλα τα αγαθά ή τα περισσότερα για τους εαυτούς τους.

Αριστοτέλη, Ηθικά Νικομάχεια 1160a 37-42, 1160b 1-3, 13-17 (μτφρ. Μαστραπά)

Αφού μελετήσετε τα πιο πάνω παραθέματα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

α. Πώς περιγράφεται το πολίτευμα της τυραννίδας στο κάθε παράθεμα και ποια γνώμη έχουν οι συγγραφείς των παραθεμάτων για το πολίτευμα αυτό;

(5 μονάδες)

β. Να αναφέρετε ποιο πολίτευμα παραλείπεται στο απόσπασμα του παραθέματος II και να παρουσιάσετε δύο (2) γνωρίσματα του πολιτεύματος αυτού.

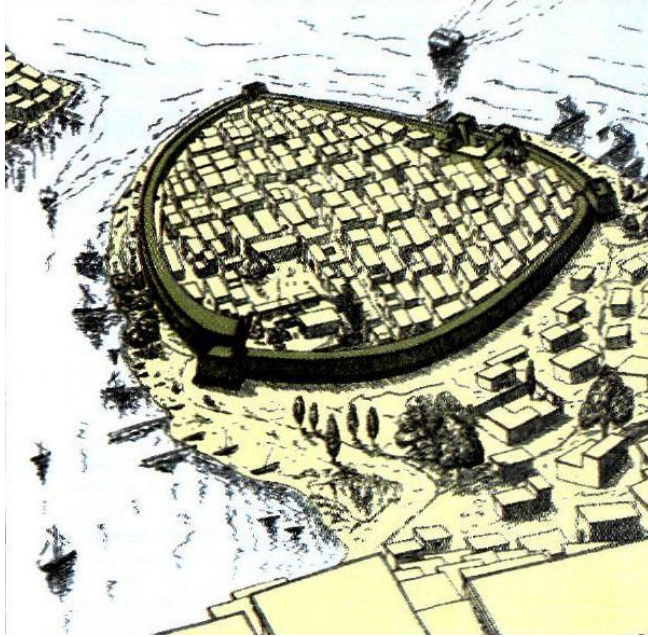
(7 μονάδες)

Γ2.

I. Επειδή βλέπουμε ότι κάθε πόλη είναι μια κοινωνία και ότι κάθε κοινωνία συστάθηκε εξαιτίας της επιδίωξης για κάτι καλό – διότι όλοι κάνουν τα πάντα για να επιτύχουν εκείνο που θεωρούν καλό – είναι φανερό πως όλες οι κοινωνίες στοχεύουν σε κάποιο καλό. Το πιο σημαντικό όλων των καλών το στοχεύει η πιο σημαντική από όλες τις κοινωνίες και αυτή που περιέχει τις υπόλοιπες. Αυτή (η κοινωνία) είναι η λεγόμενη πόλη-κράτος και η κοινωνία των πολιτών.

Αριστοτέλη, Αθηναίων Πολιτικά 1252a 1

II.

Αφού μελετήσετε το πιο πάνω παράθεμα και την αναπαράσταση και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

- α. Να αναφέρετε ποιο ιστορικό φαινόμενο παρουσιάζεται και στα δύο και να απαριθμήσετε τρία (3) γνωρίσματά του, όπως διαφαίνονται στις πιο πάνω πηγές.
(7 μονάδες)
- β. Το ιστορικό αυτό φαινόμενο έδωσε ώθηση στην ανάπτυξη του κλασικού πολιτισμού. Να αναφέρετε και να εξηγήσετε τέσσερις (4) αξίες του πολιτισμού αυτού.
(8 μονάδες)

Γ3.

Αφού μελετήσετε με προσοχή την πιο πάνω φωτογραφία από χώρο ανασκαφής, να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

α. Να περιγράψετε δύο (2) ταφικά έθιμα αυτής της εποχής που διακρίνονται στην πιο πάνω φωτογραφία.

(4 μονάδες)

β. Να αναφέρετε σε ποια εποχή συνήθιζαν οι κάτοικοι της Κύπρου να θάβουν τους νεκρούς τους με τον πιο πάνω τρόπο και να ονομάσετε έναν (1) οικισμό όπου συναντώνται αυτές οι ταφές.

(4 μονάδες)

ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ

Αντιστοίχιση των ερωτημάτων με τους Δείκτες Επιτυχίας και Επάρκειας

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

A1.

Ενότητα: Κυπροκλασική Εποχή

Δ.Ε.1: Να περιγράφουν και να αξιολογούν το πολιτικό και πολιτιστικό έργο του Ευαγόρα Α΄.

Ενότητα: Η κρίση της πόλης-κράτους και η άνοδος της Μακεδονίας

Δ.Ε. 2: Να σχολιάζουν τη συμβολή του Φιλίππου Β΄ στην ανάπτυξη του κράτους της Μακεδονίας και στην κατάργηση της πόλης-κράτους.

Ενότητα: Τα ελληνοιστικά βασίλεια και η ρωμαϊκή κατάκτηση του ελληνικού κόσμου

Δ.Ε. 1: Να αναφέρουν τα ελληνοιστικά βασίλεια/ κράτη και να τα εντοπίζουν στον χάρτη.

Ενότητα: Ο ελληνοιστικός πολιτισμός

Δ.Ε. 2: Να περιγράφουν τα κέντρα και τις βασικές πτυχές του ελληνοιστικού πολιτισμού και τα κύρια χαρακτηριστικά του.

Ενότητα: Το Ρωμαϊκό Κράτος (8ος αιώνας π.Χ. – 4ος αιώνας μ.Χ.)

Δ.Ε. 1: Να αναφέρουν τους λόγους ανάπτυξης του Ρωμαϊκού Κράτους και να περιγράφουν συνοπτικά τη σταδιακή εξέλιξή του σε Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία.

A2.

Ενότητα: Το κράτος της Σπάρτης

Δ.Ε. 1: Να περιγράφουν την κοινωνική και διοικητική δομή της Σπάρτης.

Ενότητα: Εποχή του Χαλκού στην Κύπρο (2500 – 1050 π.Χ.)

Δ.Ε. 7: Να εντοπίζουν στον χάρτη τα σημαντικότερα κέντρα εκμετάλλευσης χαλκού και να αποτιμούν τη σημασία του χαλκού για το νησί.

Ενότητα: Οι Περσικοί Πόλεμοι

Δ.Ε. 3: Να αποτιμούν τις συνέπειες της αποτυχίας των περσικών επιχειρήσεων.

Ενότητα: Το κράτος της Αθήνας

Δ.Ε. 1: Να περιγράφουν την κοινωνική και διοικητική δομή της Αθήνας και να την συγκρίνουν αυτήν της Σπάρτης.

Ενότητα: Η Εποχή του Λίθου και η Χαλκολιθική Εποχή στην Κύπρο

Δ.Ε. 3: Να εντοπίζουν στον χάρτη τους σημαντικότερους νεολιθικούς / χαλκολιθικούς οικισμούς της Κύπρου και να αιτιολογούν την επιλογή του χώρου εγκατάστασης.

Ενότητα: Ο Πολιτισμός στην Κύπρο κατά τη Ρωμαϊκή Εποχή

Δ.Ε. 2: Να τεκμηριώνουν τη μεγάλη πολιτιστική ανάπτυξη στην Κύπρο κατά τη Ρωμαϊκή Εποχή και τη θέση της στον χριστιανικό κόσμο.

Ενότητα: Ο Α΄ Ελληνικός Αποικισμός

Δ.Ε. 2: Να σχολιάζουν τα αίτια και τις συνέπειες των φυλετικών μεταναστεύσεων και να εντοπίζουν στον χάρτη τους νέους χώρους εγκατάστασης των ελληνικών φύλων (Α΄ Ελληνικός Αποικισμός).

Ενότητα: Τα ελληνιστικά βασίλεια και η ρωμαϊκή κατάκτηση του ελληνικού κόσμου

Δ.Ε. 1: Να αναφέρουν τα ελληνιστικά βασίλεια/ κράτη και να τα εντοπίζουν στον χάρτη.

Ενότητα: Η Συμμαχία της Δήλου και η Αθηναϊκή Ηγεμονία

Δ.Ε. 1: Να αναφέρουν τον σκοπό της ίδρυσης της Συμμαχίας της Δήλου και να περιγράψουν την οργάνωσή της.

Ενότητα: Λαοί και Πολιτισμοί της Εγγύς Ανατολής

Δ.Ε. 2: Να εκτιμούν την προσφορά των Ανατολικών Λαών στην ιστορική πορεία της ανθρωπότητας.

A3.

Ενότητα: Εισαγωγή στην Αρχαία Ιστορία

Δ.Ε. 3: Να επισημαίνουν βασικούς τομείς ενασχόλησης της ιστορίας και τις ιστορικές περιόδους της Αρχαίας Ιστορίας.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

B1.

α. Ενότητα: Ο Β΄ Ελληνικός Αποικισμός

Δ.Ε. 5: Να σχολιάζουν τα αίτια της αποικιακής εξάπλωσης των Ελλήνων στη Μεσόγειο και τον Εύξεινο Πόντο (Β΄ Ελληνικός Αποικισμός).

β. Ενότητα: Κυπροαρχαϊκή Εποχή (750 – 475 π.Χ.): Ο Ονήσιλος

Δ.Ε. 3: Να αξιολογούν τις συνέπειες της αποτυχίας της κυπριακής επανάστασης.

γ. Ενότητα: Τα ελληνιστικά βασίλεια και η ρωμαϊκή κατάκτηση του ελληνικού κόσμου

Δ.Ε. 1: Να αναφέρουν τα ελληνιστικά βασίλεια/ κράτη και να τα εντοπίζουν στον χάρτη.

B2.

Ενότητα: Ο Πελοποννησιακός Πόλεμος

Δ.Ε. 1: Να σχολιάζουν τα αίτια, τους βασικούς σταθμούς και τις συνέπειες του Πελοποννησιακού Πολέμου.

B3.

Ενότητα: Μινωικός Πολιτισμός, Η Εποχή του Χαλκού στην Κύπρο (2500-1050 π.Χ.)

Δ.Ε. 3: Να αναφέρουν τα βασικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα του μινωικού πολιτισμού.

Δ.Ε. 8: Να κατανοούν τις επιδράσεις του μινωικού και μυκηναϊκού πολιτισμού στην Κύπρο κατά την Εποχή του Χαλκού.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Γ1.

Ενότητα: Η ανάδυση των ελληνικών πόλεων-κρατών και η εξέλιξη των πολιτευμάτων.

Δ.Ε. 4: Να περιγράψουν συνοπτικά την εξέλιξη των πολιτευμάτων στην αρχαία Ελλάδα.

Γ2.

α. Ενότητα: Η ανάδυση των ελληνικών πόλεων-κρατών και η εξέλιξη των πολιτευμάτων
Δ.Ε. 1: Να περιγράψουν τον θεσμό της πόλης-κράτους και να κατανοούν τη σημασία του στην ανάπτυξη του ελληνικού κόσμου.

β. Ενότητα: Ο πολιτισμός της Κλασικής Εποχής

Δ.Ε. 1: Να τεκμηριώνουν τη διαχρονικότητα των αξιών που ανέδειξε ο κλασικός πολιτισμός και την παγκόσμια εμβέλειά τους.

Γ3.

Ενότητα: Η Εποχή του Λίθου και η Χαλκολιθική Εποχή στην Κύπρο

Δ.Ε. 4: Να εξηγούν τις βασικές πτυχές του τρόπου ζωής κατά την Εποχή του Λίθου.

Δ.Ε. 3: Να εντοπίζουν στον χάρτη τους σημαντικότερους νεολιθικούς / χαλκολιθικούς οικισμούς της Κύπρου και να αιτιολογούν την επιλογή του χώρου εγκατάστασης.